

Николай Соколов

Въртишия се връща от
пазар

Въртишия се връща от пазар

В лятна жега, в прашен път се завръщал от пазар нашият познайник стар – бос Илия Въртишия. Крачел той по пътя бавно, гледал из полето равно, никъде душица няма, а небето сипе пламък... И от жегата ли, що ли, взел да тананика нещо:

– Бре, че жега, бре горещо!

Спрял се, поизбърсал чело и закрачил пак към село, нещо сетил се старика, почнал пак да тананика:

Нося в шарена торбица
бедна кучешка душица.
Нося два цървула щавени,
от дебела кожа правени,
и едно гърненце писано,
да си готвя боб-чорбица.

Както весел си вървял, ей отсреща на завоя други пътник се задал:

– Добра среща, дядо стар! Сигур идеш от пазар?

– От пазар се връщам, да! Ами ти? Май за града?

– За града съм, за града! Имам някакъв роднина.

– Е, на добър час ти, сине!

– Ами що в торбата шава? Да не би прасенце живо?

Бос Илия се засмял, шия завъртял накриво:

– Тъкмо в туй е и въпроса: деликатна стока нося!

– Деликатна? – Она зяпнал, сякаш десет жаби лапнал. – Ти шегу-ваш ли се, дядо?

– Не, не се шегувам, младо! Щом се чудиш, ще ти кажа. Нося куче във торбата, нося два цървула щавени и едно гърне на края.

– Чудна работа е тая – казал пътникът тогава. – Ама как ти в ум дойде? Кучето ще изяде двата щавени цървула!

Въртишия се опулил. Момъкът говори право.

И развързал той торбата. Сложил кучето отпред и до кучето – гърнето, а цървулите – на края.

– Е, сега е всичко в ред. Работата аз си зная.

И зарадвано старикът почнал да си тананика:

Нося в шарена торбица

бедна кучешка душица,
мъничко гърненце – писано, –
да ми готви боб-чорбица,
и на края – цървули щавени,
от дебела кожа правени...
Де бре карай, бос Илия,
с пустата сиромашия!...

Но не щеш ли, по-нататък други пътник срещнал той. Она спрял за
отдих кратък:

– Добра среща, драги дядо! Гледам, май си нещо весел, що в торба-
та си понесъл?

– Добра среща, лудо-младо! Щом ме питаш за торбата... нося стока
чудновата!...

– Сигур гъска с дълга шия?

– Не! – отвърнал бос Илия... – Нося куче и гърне и цървули два на
края.

– Туй не ми харесва, не! Лоша работа е тая. Я си помисли добре,
ако кучето рече и в гърнето се завре? Що ще правиш със кутрето? Тряб-
ва да строшиш гърнето!

– Хей... Умник е туй момче!

Спрял се Въртишия бързо. Пътната торба развързал. Взел цървули-
те и двата и ги сложил по средата между празното гърне и намереното
куче.

– Е, сега е всичко в ред! Нищо няма да се случи!

И зарадвано старика продължил да тананика:

Нося в шарена торбица
бедна кучешка душица,
да я гледам – да ме гледа,
да ме пази от съседа.
Нося два цървула щавени,
за хоро голямо правени,
и за бабата – гърненце,
писано като яйченце.

Дълго старецът вървял, ей го месечко изгрял. Стигнал в селото

накрай и почукал – то се знай – тежко, тежко на вратата:

– Срещай гости, бабо стара, дар ти нося от пазара!

Влязъл после в одаята и посегнал към торбата.

– Виж какво съм ти донесъл – казал Въртишия весел. Ала сепнал се веднага: – Бре, цървулите ги няма!

А гърнето тежко, тежко, сякаш вътре има камък.

Рекла бабата с насмешка:

– Где е бил ума ти, дърто! Кучето ги е изяло и в гърнето се е свряло. Носи ли се на гърба куче и гърне в торба? Ха вари си боб-чорба!

Въртишия се почесал, над гърнето се надвесил:

– Бабо, ти недей се кара! Има поговорка стара: „Който чужд съвет послуша, все комина ще му пуши!“

Легнал бързо на кревата и захъркал в тъмнината...

КРАЙ

© Николай Соколов

Сканиране, разпознаване и редакция: moosehead, 2008

Издание:

Приказки от български писатели
Издателство „Български писател“, 1981 г.
с/о Jusautor Sofia

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9166>]